

Објавен во Службен весник на РМ бр. 161 од 30 декември 2009 година

Врз основа на член 40 став 4 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на РМ,, број 79/2009 година), министерот за труд и социјална политика, донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА ПОБЛИСКИТЕ УСЛОВИ ЗА СТАНДАРДИТЕ ВО ПОГЛЕД НА
ПОТРЕБЕН ПРОСТОР, ОПРЕМА И СТРУЧЕН КАДАР, НИВОТО НА
ПОДДРШКА, НАЧИНОТ И ПРОГРАМАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА
ПОДДРШКАТА ЗА САМОСТОЈНО ЖИВЕЕЊЕ ВО СТАНБЕНА
ЕДИНИЦА**

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат поблиските услови за стандардите во поглед на потребен простор, опрема и стручен кадар, нивото на поддршка, начинот и програмата за остварување на поддршката за самостојно живеење со поддршка во станбена единица.

Член 2

Правото на самостојно живеење со поддршка за лице со ментална или телесна попреченост се остварува во посебна станбена единица со постојана или повремена помош од стручни или други лица (во натамошниот текст: „поддршка,“) во која се сместени најмногу пет корисници, врз основа на решение од надлежниот центар за социјална работа и програма за остварување на поддршката.

Простор

Член 3

Станбените единици се организираат во куќа или стан, во станбен простор адекватен на возраста и потребите на корисникот.

Член 4

Локацијата на станбената единица треба да биде во населено место, со развиени сообраќајни врски и друга инфраструктура, пристап до основните служби (центар за социјална работа, здравствени институции), да има можност за прифаќање и интегрирање во заедницата и остварување на редовни контакти со блиските сродници на корисникот.

Објектот треба да биде приклучен на електрична, водоводна и канализациска мрежа и да има приклучено телефонска линија.

Околу објектот треба да има изведен приод до објектот кој овозможува непречен пристап за пешаци и возила и непречено движење на лице во инвалидска количка и други потешко подвижни лица.

Станбената единица во која се сместуваат лица со телесна попреченост, по правило, треба да биде на приземје, а доколку објектот е на кат треба да има лифт со димензии на кабината 100/210 см.

Влезот во просториите и пристапот до станбената единица и сите заеднички простории треба да биде без архитектонски бариери.

Член 5

Станбената единица треба да има просторија за дневен престој, две спални соби, кујна опремена за подготвување и сервирање на храна, трпезарија или дел од просторијата за дневен престој да се користи за оваа намена и санитарен чвор.

Во просториите на станбената единица треба да се обезбеди природна светлина и редовно проветрување.

Член 6

Ходникот во објектот каде што се сместени корисници со телесна попреченост треба да биде широк најмалку 180 см.

Вратите во просториите треба да бидат без прагови и од материјал кој не може да се оштети, за да се спречи повредувањето на корисниците.

Вратите во просториите во кои се сместени корисници со телесна попреченост и намалена подвижност треба да бидат широки најмалку 100 см.

Површината на спалната соба треба да изнесува 6 м² по подвижен корисник, односно 7 м² по корисник во инвалидска количка и во една спална соба треба да има најмногу по три корисници.

Опрема

Член 7

Станбената единица треба да има опрема која ќе одговара на намените и потребите на корисникот и тоа:

- во просторијата за дневен престој: софа, витрина, фотелји, клупска масичка, ТВ апарат, радио апарат и ситна опрема;
- во просторијата за јадење: маси и столчиња;
- во спалните соби: кревети со димензии 90/200/50 сантиметри, гардеробер со посебно место за секој корисник, столица-фотелја. Во спалните соби за корисници со телесна попреченост, растојанието помеѓу креветите треба да изнесува најмалку 120 см.;
- кујната: опрема за готвење, шпорет, фрижидер, прибор за јадење, чинии, корпа за ѓубре;
- купатило: када или туш кабина, лавабо, вц школка, пешкири, машина за перење и
- останато: пегла, светилки, грејни тела

Во сите простории за корисниците со телесна попреченост и намалена подвижност треба да има вградено држачи за потпомогнато движење.

Потребен стручен и друг кадар

Член 8

За организирано живеење во станбена единица со постојана или повремена помош треба да има соодветен број на стручни или други лица и тоа:

- еден раководител на осум станбени единици (дефектолог, социјален работник, психолог или педагог);
- еден координатор за поддршка на четири станбени единици (дефектолог, социјален работник, психолог или педагог);
- За обезбедување на постојана - 24 часовна поддршка потребни се три негователи-работни асистенти на една станбена единица (ВСС, ССС или основно образование), а доколку се обезбедува повремена поддршка потребни се два негователи-работни асистенти на една станбена единица (ВСС, ССС или основно образование).

Ниво на поддршка

Член 9

Поддршката на корисникот во станбената единица се обезбедува во зависност од неговата психофизичка состојба, а се насочува кон оспособување за самостоен живот, самостојно купување на храна и учество во подготовката на секојдневните оброци, односно самостојно подготвување на оброци, развивање на работни активности, помош при вработување, превенција од ризични форми на однесување.

Член 10

Нивоата на поддршка се определуваат според потребите на корисникот и можат да бидат:

- постојана односно 24 часовна поддршка, се додека му е потребна на корисникот;
- повремена поддршка која се обезбедува во текот на денот или неколку пати во текот на седмицата.

Член 11

Лицата кои даваат поддршка треба да добијат соодветна едукација (почетна и континуирана), според програма изготвена и спроведена од ЈУ Завод за социјални дејности, согласно со Законот за социјалната заштита.

Член 12

За спроведување на социјална интеграција на корисниците, организирање на слободни активности и други активности, може да се ангажираат волонтери, кои имаат соодветна обука и може да се оствари соработка со соодветно здружение на граѓани.

Начин и програма за остварување на поддршката

Член 13

На лицата со ментална или телесна попреченост кои остваруваат право на самостојно живеење со поддршка им се обезбедува задоволување на основните животни потреби, како што се домување, исхрана, одржување на лична хигиена, перење и пеглање на постелнината и алиштата, обезбедување на облека, нега и грижа за здравјето, вршење на работни активности, помош при вработување и други активности за нивно оспособување за самостојно живеење или живеење со поддршка.

Член 14

Координаторот за поддршка, во соработка со корисникот и/или законскиот застапник на корисникот, изработува план за индивидуална работа со корисникот и се грижи да ги добие потребните услуги на заштита и поддршка, развива и унапредува мрежа на социјални односи, особено со неговото семејство, со цел оспособување на корисникот за самостоен живот.

При изработка на индивидуалниот план за работа со корисникот, учествува и центарот за социјална работа, со чие решение е сместен корисникот.

Координаторот на станбените единици на секои три месеци доставува извештај за секој корисник на оваа услуга, до надлежниот центар за социјална работа.

Раководителот врз основа на редовно следење врши оценување на реализирањето на планот за индивидуална работа со корисникот.

Член 15

Во станбената единица се обезбедува самостојно живеење со поддршка на корисникот согласно со Програма за остварување на поддршката која содржи:

1. нега која опфаќа помош при одржување на личната хигиена, помош при облекување и соблекување на корисникот, помош при хранење на корисникот, одржување на хигиената на постелнината на корисникот, одржување на хигиената на просториите, дезинфекција на помагалата и на останатиот прибор, воочување на промени кај корисникот и известување на медицински лица;

2. грижа за здравјето која опфаќа:

- следење на општата здравствена состојба преку набљудување на корисникот и евиденција (општ изглед, подвижност, промени во однесување) мерење на притисок, пулс и температура;

- организирање на давање на здравствени услуги – придружба при остварување на услугите на примарна здравствена заштита и специјалистички здравствени услуги, соработка со лекарот на примарната здравствена заштита, обезбедување и давање на редовна терапија (лекарства);

- непосредно давање на здравствена услуга по извршена медицинска интервенција, соработка со лекарот, давање на итна помош во рамки на својата оспособеност до доаѓање на лекарот, работа на

заштита и унапредување на здравјето, одржување на хигиена, примена на мерки за контрола на заразни болести, процена на состојба на раната и нејзино санирање (вклучувајќи чистење на раната и промена на завои), примена на техники за правилно поставување и поместување на корисникот (вежби на движење, пренесување, преместување и користење на помагала);

3. социјална работа која опфаќа запознавање на корисникот со новата средина, давање на помош при адаптација, помош при задоволување на секојдневните потреби, стручна работа и соработка со семејството на корисникот, подготовка на корисникот за примена на други облици на заштита, соработка со надлежните центри за социјална работа, соработка со останатите субјекти, следење на програмите за работа, примена на различни методи на поддршка, со цел оспособување за решавање на проблемите, советодавна работа и поддршка на корисникот и членовите на неговото семејство, групна работа, водење на евиденција и документација;

4. организирање на работна активност преку оспособување за извршување на работни активности (повторување на поделни фази од работните операции, одржување на средствата за работа, развивање на чувството за ред и точност), одржување на стекнатите способности (овозможување на постепено прилагодување на соодветната работа со цел побрзо и попродуктивно вклучување во работниот процес), развивање на културно-хигиенски навики, развивање на чувството на сигурност во секојдневните ситуации, запознавање на поблиската и пошироката околина, вршење занаетчиски работи во работилници, помагање во извршувањето на секојдневните работи;

5. грижа во текот на ноќта преку следење на однесувањето и навиките на корисникот, учество во подготовките за спиење и будење на корисникот, надзор на корисникот во текот на ноќта, преземање на потребни активности во текот на ноќта и

6. обезбедување на придружба и носење, односно помош при извршување на секојдневните активности во и надвор од станбената единица, помош при движење во количка, помош при станување и легнување во кревет, помош при преместување од кревет во количка и обратно, помош при влез и излез од превозно средство.

Член 16

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „ Службен весник на Република Македонија,,.

Број 16-17054/1

23 декември 2009 година
Скопје

МИНИСТЕР
за труд и социјална политика
Џељал Бајрами